

Բէնոյիւք-Վեդիի և Ծարուր-Նախիջևանի դէպքերը մեծ յուզում առաջ բերին Երևանում և Հայաստանի բոլոր կողմերում: Կառավարութիւնը ձեռք առաւ արտակարգ միջոցներ. յուլ. 23-ին Երևանի, Էջմիածնի և Սուրմալուի դաւառներում յայտարարեց 26, 27 և 28 տարեկանների դօրակոչ (օգ. 18ին այս որոշումը տարածեց ամբողջ Հայաստանի վրա): Յուլ. 24-ին մտցեց մահապատիժ պետական դաւաճանութեան և դատաւճռութեան համար: Նոյն օրը որոշեց ազգաբնակչութիւնից հարկադրական միջոցներով գէնք ու ռազմամթերք հաւաքել և սահմանել զինային պարտադիր տուրք: Յուլ. 25-ին հաստատեց զինաժողովի կոմիտարի պաշտօնը և Արշ. Ջամալեանը նշանակեց զինաժողովի կոմիտար: Յուլ. 28-ին գէնքի տակ առնւեցին մինչև 40 տարեկան բոլոր սպաները: Յուլ. 30-ին կազմեց երեք հոգիներով Ապահովութեան Կոմիտէ՝ վարչապետից և ներքին գործոց ու զինւորական նախարարներից: Ապահ. Կոմիտէն պիտի վարէր երկրի պաշտպանութեան գործը՝ լիազօրութիւն ունենալով դիմելու արտակարգ միջոցների նոյնիսկ առանց նախարարական խորհրդի որոշման:

Այս միջոցներն ինքնին բաւական են տեսնելու համար, թէ ինչ վտանգաւոր կացութիւն էր ստեղծւել Հայաստանում: Կառավարութիւնն ու ժողովուրդը զգում էին, որ միայն իրենցից է կախւած փրկութիւնը և լարում իրենց բոլոր ուժերը: Կառավարութեան կոչի վրա, մի քանի օրւայ մէջ, Երևանի բնակչութիւնը մեծ քանակութեամբ փամփուշտ ու հրացան յանձնեց զինւորական իշխանութիւններին: Ժողովուրդը իր տրամադրութիւնն արտայայտում էր բազմաթիւ ժողովներով ու բանաձևերով:

Կառավարութիւնը դիմեց և դաշնակիցներին՝ զինւորական աջակցութիւն հասցնելու խնդրանքով:

Յուլ. 26-ին Երևան հասան անգլիական ու Ֆրանսական հրամանատարութեան ներկայացուցիչները մի քանի հարիւր հնդիկ զինւորների հետ, և օգոստ. 2-ին հանդիպում ունեցան ապստամբների պետ Սալիլ Բէյի հետ, որը յայտարարեց, թէ եղածը ապստամբութիւն չէ բնաւ, այլ ազգային իրաւունքների պաշտպանութիւն. Ծարուր-Նախիջևանի թրջութիւնը մինչև Փարիզի Վեհաժողովի վերջնական վճիռը, ուզում է կառավարել սեփական ազգային խորհրդով, ինչպէս Ղարաբաղը կառավարում է հայկական ազգային խորհրդով:

Անգլիական ու Ֆրանսական սպաների փորձերը ո՛չ մի արգիւնք չուրին: Այդ պատճառով, օգ. 10-ի առաւօտեան, հայկական զօրքերը դիմեցին նոր յարձակման Բէնոյիւք-Վեդիի վրա և մի շարք յաջող ընդհարումներից յետոյ, երեկոյեան դէմ գրաւեցին Բէնոյիւք-Վեդիից 2 վերստ հեռու գտնուող Կոթուղի բարձունքները և Գիջա, Շիրագլու, Կարալար, Ջաթղոան և Ռեհանլու դիւղերը: Թուրքերը գիմադրում էին կատաղի կերպով, ռազմագիտական արհեստով փորւած դիրքերից, հրացանների ու դնդաղիների սպանիչ կրակով: Մի քանի օր տևեցին արիւնհահեղ կռիւններ, որոնց ամբողջ երկիրը լարւած հետևում էր: Ամենքը զգում էին, որ պարտութիւնը Բէնոյիւք-Վեդիի տակ ճակատագրական հետևանքներ կունենար Հայաստանի համար: